

MARRAS

KUU 2003

Uusittu Ysitie vihittiin käyttöön

Tiehallinnon Hämeen tiepiirin tiejohtaja Matti Pukkila leikkaamassa sinistä nauhaa.

Längelmäki 3.11.

Ransaan kahden vuoden mittainen odotus päättyi, kun remontoitu Valtatie 9 Vällä Orivesi-Muurame avattiin virallisesti liikenteelle, tosin osin keskeneräisenä. Tien avasi valtiovarallan puolesta liikenne- ja viestintäministeri Leena Luhtanen.

Remontin alla oli ollut noin 60 kilometriä tieosuudesta, Jämsän kohdalla Partalanmäen osuus oli tehty jo aiemmin.

Uusinta uutta olivat keskikäiteet, jotka estivät ajautumisen vastaan tulevan liikenteen kaistalle. Keskikäiteitä oli kaik-

kiaan 19 kilometriä.

Tieuran ensimmäinen osa oli ollut Muuramen eritasoliittymän rakentaminen. Se valmistui liikenteelle elokuussa 2002, saman vuoden keväällä aloitettiin työt Orivesi-Jämsä -osuudella.

Projektin kolmas osuus Korpilahden ja Muuramen välillä käynnistyi alkukesällä 2002.

Ysitiem remonti toteutettiin eduskunnan myöntämällä kokonaisrahoituksella. Tiehallinnolla oli valtuudet käyttää investointiin 43,7 miljoonaa euroa.

Mies menehtyi huoneistopalossa

Jämsä 4.11.

Jämsäläismies menehtyi huoneistopalossa varhain aamulla Kaipolan-tiellä. Palokunta löysi miehen palaneen vuodesohvan vierestä latialta kuolleena. Palon todennäköinen syytymissyö oli tupakointi, alko-huone oli osuuta tapahtuneeseen.

Lähikuva voitti kuvakisan

Jämsä 5.11.

Koillis-Hämeen ja Valokuvauksiliike Nevalaisen ruska-arhaisen valokuvakilpailun tulokset julkistettiin. Voittaja oli Virpi Leimosen lähikuva punertavasta lehdestä. Kakkonen oli Kati Tardenin kuva lehtienharavointiurakasta. Kaikkiaan kisaan jätettiin yli 200 kuvaa.

Paikallissanomat osti KMV:n

7.11.

Suomen Paikallissanomat Oy ilmoitti ostavansa Keskiuomalainen Oyj:lta Kuorevesi-Mänttä-Viipula-lehden liiketoiminnan, joka siirtyi ostajalle vuodenvaihteesta. Suomen Paikallissanomat julkaisi myös Jämsässä Koillis-Hämettä ja Keuruulla Suur Keuruuta, ja Paikallissanomien toimitusjohtaja Jorma Valkaman mukaan KMV-lehti täydensi lehtiketjua alueellisesti ja toiminnallisesti hyvin. KMV ilmestyi kaksi kertaa viikossa ja sen levikki oli reilut 6.500 kappaletta. Paikallissanomat Oy kuului Alma Media Oyj:n Alpress-divisioonaan.

Mantere valittiin palomestariaksi

Jämsäkosken 6.11.

Jämsäkosken ympäristölautakunta valitsi kaupungin palomestariksi palotarkastaja Markku Maantereen Espoosta. Uusi palomestari ei ehtinyt kaupungin palkkalistoilla juurikaan olla, sillä vuodenvaihteesta hän siirtyi maakunnallisen

pelastuslaitoksen palkkalistoille, kun maan palo- ja pelastustoimi organisoitiin aluepelastuslaitoksiksi. Jämsäkosken pitkäaikainen palopäällikkö Seppo Järvi jäi eläkkeelle vuodenvaihteesta. Valtuusto oli jo aiemmin muuttanut palopäällikön viran palomestarin viraksi.

Teatterin paikasta polemiikka

Jämsänkoski 18.11.

Valtaosa jämsänkoskelaisvaltuutetuista jätti aloitteen, jonka mukaan kaupunki käynnistäisi toimenpiteet Aarresaaren säilyttämiseksi kesäteatterin näyttämöpaikkana. Aloitteessa ehdotettiin kulkuyhteyttä Oinaalan urheilukentän rannasta Aarresaareen.

J+J Teatterin toiminta Kotiseutuyhdistyksen Aarresaarissa oli vuosien saatossa laajentunut, ja yhdistys sekä osa lähiympäristön asukkaista katsoivat, että kesäteatterille tulisi etsiä uusi paikka.

Kaupungin sivistystoimi tarjosi Myllymäkeä, jolle kansalaisainelipide ei tahtoanut lämmitä.

Saunamajuri täytti tasavuosia

Saunamajuri Teuvo Kasvi totei olevansa lämmittäjänsä arka mies.

Jämsä 18.11.

Jämsänjokilaakson tunnetuin saunanlämmittäjä, noin 1.500 kertaa Himos-Lomien savusaunan lämmittänyt "saunamajuri" Teuvo Kasvi täytti 70

vuotta.

Kasville sauna oli lähes pyhä paikka. Hän totei syntymäpäivähaastattelussaan, että saunaan ei saa tuoda mukanaan työkiireitä, eikä arjen

kiistoja, vaan sauna on paikka hiljentymiselle.

Saunamajurin tehtäviä Kasvi oli hoitanut viisi ja puoli vuotta eli sen ajan, minkä savusauna oli Himoksessa matkailijoita palvellut.

Kasvi totei, että tilastojen mukaan savusauna palaa 50 lämmityskerran jälkeen. Tilastot oli siis rikottu, mutta Kasvi myönsi olevansa saunanlämmittäjänä arka mies.

Savusaunan lämmittäminen ei ollut kiireisen miehen puuhaa, sillä aikaa kului kuusi tuntia. Polttopuoksi kelpasi kunnolla kuivattu leppähalko.

Saunamajuri oli myös markkinamies, sillä hän oli esitellyt saunaan sekä Venäjän miljoonaleikkisissä aikakauslehdissä että Japanin televisiossa.

Vaherniemen aika päättyi

Jouko Vaherniemi työskenteli Jämsän kirkkoherrana 20 vuotta.

Jämsä 6.11.

Kirkkoherra Jouko Vaherniemi teki viimeisen varsinaisen työpäivänsä Jämsän seurakunnan kirkkoherranvirastossa. Loppuvuoden hän piti lomiaan ja siirtyi vuodenvaihteesta eläkkeelle.

Seurakuntalaiset Vaherniemi hyvästeli ensimmäisenä adventina, jolloin hän piti läksiäissaanansa Jämsän kirkossa.

Vaherniemi työskenteli Jämsässä yhteensä 28 vuotta. Ensimmäisen kerran hän tuli seurakunnan palvelukseen 1967 juuri vihittyä pappina. Vuonna 1975 hän siirtyi kahdeksaksi vuodeksi Längelmäen kirkkoherraksi, vuodesta 1983 hän työskenteli Jämsän kirkkoherrana.

Johanna Luomanen seurakuntapastoriksi

Jämsä 4.11.

Jämsän seurakuntaneuvosto valitsi Johanna Luomanen Jämsän uudeksi seurakuntapastoriksi. Luomanen toimi Ruotsissa Karistadin hiippakunnassa rovastikuntapappina suomenkielisten parissa. Hän

oli syntynyt Korpilahdella ja vietti lapsuutensa ja nuoruutensa Karstulassa.

Jämsän seurakuntapastorin virka tuli avoimeksi, kun seurakuntapastori Helena Hirn siirtyi kirkkoherraksi Sulkaalle.

I.P. Vipotiina palkittiin

Seinäjoki 28.11.

Jämsänjokilaakson hevosten ykköstyttö I.P. Vipotiina palkittiin Seinäjokella järjestetyssä ravigaalassa ikäluokkansa parhaana tammana.

Jämsänkoskelainen Heikki Torvisen valmentama ja ohjastama 4-vuotias Vipotiina hallitsi vuonna 2003 ikäluokkalahjottajia mielin määriin ja oli peräti kolmanneksi eniten

kaurarahoja tienannut suomenhevonen Viesterin ja Apassin jälkeen yli 75.000 eurollaan.

Vipotiina voitti kauden aikana muun muassa Kriteriumin, Pikkuprinssin, Oulu Expressin ja Pikkupelimannin. Hevosen omistivat jämsänjokilaakselaiset Hannu Hokkanen, Seppo Juvenen ja Jouni Koittola.

PIKKU G VALLOITTI JÄMSÄN

Pikku G otti yleisönsä.

Jämsä 28.11.

Suomen kevyen musiikin kuumin nimi Pikku G vieraili Jämsän Liikuntahallilla. Kiekko-Susien organisoima tilaisuus oli suuri menestys, sillä väkeä oli noin 700. Innokkaimmat tulivat odottamaan suokikkiaan jo kaksi tuntia ennen ovien au-

keamista.

Nurmijärveläinen Pikku G oli 16-vuotias ja hänen rap-levyään Räjähdyavaara oli myyty huikeat 75.000 kappaletta eli tuplatalonalevyn verran.

Kyseessä oli vuoden 2003 myydyin albumi Suomessa.

Valtuusto hyväksyi vanhusstrategian

Jämsä 10.11.

Jämsän valtuusto hyväksyi kokouksessaan vanhustenhuollon seudullisen strategian. Kyseessä oli Jämsän kaupungin lopullinen päätös pitkin vuotta tunnekuuhuja aiheuttaneessa asiassa. Konkreettisesti päätös merkitsi Kuoreveden vanhainkodin lakkauttamista lähivuosien aikana.

Strategia hyväksyttiin äänin 39-4. Vastaehdotuksen mukaan strategias- ta olisi pitänyt poistaa Jämsän kohdalta Kuoreveden vanhainkodin lakkauttaminen ja talousarvioon olisi pitänyt varata määrärahat vanhainkodin kunnostamiseen.

Saneerausta kannattaneiden mukaan pienikin investointi takaisi toiminnalle riittävät puitteet. Sosiaalidemokraattien valtuutettu Kari Mäkelä puolestaan ihmetteli, että kuinka ennen strategian julkittua mikään paikka ei vanhainkodilla ollut kunnossa, mutta julkitalon jälkeisen vanhainkoti muuttui puiteiltaan lähes paratiisiksi.

Kuoro juhli laulamalla tasavuotia

Jokilaakson Laulajat ilahdutti mieskuoromusiikin ystäviä juhlatilaisuudellaan ja kokosi Seppolan koulun saliin täyteen.

Jämsä 16.11.

Mieskuoro Jokilaakson Laulajat keräsi Seppolan koulun juhlasalin täyteen kuoromusiikin ystäviä 50-vuotisjuhlatilaisuutensa. Samalla juhlittiin 100-vuotias- ta mieskuoroitoimintaa Jämsässä.

Juhlakonsertin sisältö oli monipuolisen kooste kuoron ohjelmistosta. Lisämausteen toivat solistit, joista tunnetuin oli Pasi Kaunisto. Kuoron taiteellisena johtajana toimi Petter Ohls.

Juhlakonsertissa muistettiin kuorotoi-

minnassa ansioituneita jäseniä. Kalevi Huusko kutsuttiin kunniajäseneksi ja hänet palkittiin 30 kuorovuodesta. Kolme vuosikymmentä olivat mukana olleet myös Teuvo Nieminen ja Paavo Uusitalo.

Elina Aro ammensi Jämsän vuosista aineksia romaaneihinsa

16.11. Elina Arohonka täytti 80 vuotta. Hän asui Hämeenlinnassa. Arohonka toimi Jämsän Yhteiskoulun äidinkielen opettajana 1954-68.

Elina Aro oli 1940-luvun merkittävimpiä uusia tekijänimiä tyttöomaanien alalla. Hänen esikoisteoksensa ilmestyi vuonna 1947, samana vuonna syntyi myös hänen esikoispoikansa Jukka.

Esikoisteos *Tuontemattomilla teillä* kertoi poikatyttö Joannan seikkailuista. Esikoisteoksen jälkeen hän julkaisi nopeassa tahdissa toistakymmentä tyttäkirjaa. Teokset sijoittuvat kulttuurihistoriallisesti 1940-luvun loppu ja 1950-luvun alkupuolelle suomalaisen ympäristöön ja tapakulttuuriin. Isänmaannrakkaus ja perinteiset arvot ovat selkeästi esillä.

Romaaneissa on käyretty monia erilaisia tekotapoja: humoristisia rasavillien seikkailuja, historiallisia tarinoita ja äidin ja tyttären suhteen analysointia.

Kari Vajjärvi luonnehti Elina Aroa teoksessa Heitä luetaan (1990).

"Elina Aron tunnusmerkit, nokkela huumori, luonteikas henkilökuvaus ja raisat tapahtumasarjat ovat kenties veikeimmillään erinomisessa kissatutkimuksessa Valkoinen saapas, Leipurimestari Pimin arkitajujen kutomassa kaupunkikuvaussa tai Pikipallon ja Pikipallon seuraajien elämäntarinoissa taekiuokuvissa niin kakonpojan kuin rehtoriperheen toilaussissa".

Toini Havu kiteyttää tämän vaiheen Elina Aro työstä mainioisti arvioidessaan Pikipallon seuraajat -teosta Helsingin Sanomissa näin: "Tekijällä on suora, iloinen ja tutunomainen suhde kuvattaviinsa. Lapset ja eläimet ovat luontevia, heidän käytäytymisensä uskottavaa ja Jukasta kehittyvä mainio pikkupojan kuva".

Elina toimi Jämsän Yhteiskoulussa äidinkielen opettajana vuosina 1954-1968. Noiden 14 vuoden aikana hän julkaisi kymmenen tyttäkirjaa, niistä viimeisen salamimellä Hannu Hartus.

Salaminen taakse kätkeytyy yhteistyö Elina Aro ja hänen aviomiehensä, Jämsän Yhteiskoulun rehtorin Veikko Arohongan kanssa.

Itse asiassa kirjat ilmestyivät lähes joka

■ *Hanna Elina Arohonka, os. Aarnio (s. 16.11. 1923 Lamulla).*

■ *Kirjailijanimet Elina Aro ja Hannu Hartus.*

■ *Vänhemmat tuomiorovasti Armas Aarnio ja Elli Laurila.*

■ *Puoliso rehtori Veikko Arohonka (1923-1969).*

■ *Lapset Jukka 1947, Katve 1947 ja Karela 1952.*

■ *Huomionosoitukset: Mikkelin kaupungin kirjallisuuspalkinto 1957, Turun kaupungin kirjallisuuspalkinto 1981.*

vuosi, viimeinen vuonna 1963. Kirjoissa ilmenee vahvana ajan ja kulttuurin henki.

Jämsässä vietetyt vuodet ovat antaneet paljon aineksia Elina Aron kirjalliseen tuotantoon.

Vuoden 1963 ilmestyneen, salamimellä julkaistun Kolme kertaa musta kissa -kirjan jälkeen Elina Aro vaikei yli kahdeksikymmeneksi vuodeksi. Miksi? Tähän kysymykseen Elina Aro itse vastaa näin: "Tapanani on sanoa, että kirjoitin menestyksekkäästi rakkauskirjoita. Sitäkin tein, mutta suurin syy oli, ettei uusi yhteiskunnallinen asennoitumistapa saanut sisälläni vastakaikua. Vaelasin mieluummin mielikuvituksen viidakoissa."

Elina Aron aika ei kuitenkaan vielä ollut ohj. Vuonna 1978 teoksesta Ystävämme Karoliina otettiin uusintapainos sisältäen prologilla kirjan synnystä.

Sen jälkeen ja erityisesti vuodesta 1985 Elina Aro alkoi jälleen kirjoittaa kiitkeästi. Hän teki kuunnelmia, sitten koululaismusikaalin Antaa tulla vaan.

Sitten hän alkoi kirjoittaa kirjasarjaa Hattulan perheen toilaussista.

Perheessä on kirjailija-isä, taikananen omaava Millie-tytär sekä polkupyöräihminen isoiiti. Räiskyvä perhe järjestää sellaisia toilaussia, että häätö on edessä.

Aron 80-vuotispäivän muistossa oli ilmestynyt viisi kirjaa, joiden nimet muodostuivat uusista osoitteista alkaen Kie-murakuta 3 päätynen Pinjapoetti 11 -nimisiin muorisokirjoihin.

Artikkelin on kirjoittanut Veikko Oik-konen.

Vire täytti 50 vuotta

Jämsä 25.11.

Urheiluseura Kaipolan Vire juhli 50-vuotista taivaltaan. Juhlpuheen piti Suomen Olympiakomitean puheenjohtaja, entinen vireläinen Tapani Ilkka, joka tähdensi seuratyön laajaa merkitystä Suomen urheiluelämässä. Juhlassa oli läsnä myös Vireen kulta-aikojen juoksijoita kuten Olavi "Tankki" Salonen ja Sep-po Näkkari.

Juhlan kunniaksi Vire julkaisi 50-vuotishistoriikin, jonka kirjoitti toimittaja Hannu Teider, Vireen entisiä juoksijoita hänkin. Teider kirjasi teokseen värikkästä menneiden vuosikymmenten tarinoita Kaipolan juoksuatallin ajoilta. Kirjoittajan mukaan Vire oli aikanaan brändi jos silloin, kun koko sanaa ei vielä tunnettu.

Juhlassa palkittiin iso joukko seuratyön puurtajia. Kunniapuheenjohtajiksi nimettiin Tapio Mäkelä ja Väinö Mononen.

Huumerengas paljastettiin

Jämsä 28.11.

Jämsän poliisi ilmoitti onnistuneensa aktiivisella maankunnallisella yhteistyöllä paljastamaan Jämsän seudulla toimineen huumerengkaan.

Kaikkiaan epäiltyinä oli kolmisenkymmentä 17-30-vuotiaita henkilöä. Huumerengkaan päätekijä oli 27-vuotias pääkaupunkiseudulta kotoinen ollut mies.

Vyyhtiin liittyi hasiksen, amfetamiinin, ekstaasin ja LSD:n käyttö- ja hallussapitorikoksia sekä huumausaineiden myyntiä ja levitystä.

Himos avattiin

Jämsä 29.11.

Himoksen laskettelukausi käynnistyi toistamiseen. Ensimmäisen kerran lasketeltiin lokakuun lopulla, mutta kelit lämpenivät ja rinteet jouduttiin sulkemaan.